

תאריך: 8.5.2022

לכבוד:
מנהל התרבות
משרד התרבות והספורט

שלום רב,

הנדון: מבחני התמיכה לחלוקת כספי תמיכות של משרד התרבות והספורט במוסדות תרבות לתקופת משבר הקורונה (הוראת שעה)

אנו, איגוד העורכים - איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר), פונים אליכם בדברים הבאים:

1. במשך שנים ארוכות, נהג משרד התרבות לחלק את תמיכתו באיגודים המקצועיים בתחום הקולנוע והטלוויזיה, על פי תקנה מסוימת וספציפית לתחום הקולנוע.
2. בחודש יולי 2018, נשלחה על ידי משרד התרבות הודעה לפיה הוחלט כי מבחני התמיכה לאיגודים המקצועיים יאוחדו במסגרת תקנה אחת, שתחול ביחס לכל האיגודים המקצועיים בתחום התרבות (ובכלל זה גם האיגודים בתחום הקולנוע והטלוויזיה).
3. בחודש אוקטובר 2018, פורסם על ידי משרד התרבות נוסח מעודכן של "מבחנים לחלוקת כספי התמיכה של משרד התרבות לאיגודים מקצועיים בתחום התרבות" ("המבחנים המעודכנים"). לפרסום זה לא קדם כל הליך של שימוע לאיגודים המקצועיים בתחום הקולנוע והטלוויזיה ולא היתה לנו אפשרות להביע עמדתנו באשר לשינויים שנעשו. יצוין כי לפי החוק המשרד אחראי לעדכן את הארגונים העומדים להיות מושפעים משינוי במבחני תמיכה כי הדבר עומד לקרות. אך בניגוד לשנים עברו, ובצורה תמוהה, המשרד לא עדכן את איגודי הקולנוע.
4. למרות זאת, ובחוסר תום לב, המבחנים חלו רטוראקטיבית על שנת 2018 ונכתבו באופן המטיב משמעותית עם פעילותו של איגוד ספציפי. שינוי זה בא, למעשה, על חשבונם של האיגודים האחרים. לאחר שהתגלה הדבר, העברנו את הסתייגויותינו ביחס למבחנים שנקבעו.
5. תמיכת 2019 ניתנה לאיגודי הקולנוע על בסיס פעילות של מבחנים שהם לא היו מודעים להם ולכן לא יכלו לפעול לפיהם.
6. בפברואר 2020 ואחרי פניות רבות מכל האיגודים הנפגעים, התבקשו האיגודים המקצועיים להעביר למשרד ניירות עמדה מפורטים לצורך בחינה מקצועית של המבחנים המעודכנים.
7. עד כמה שידוע לנו **תהליך הבחינה המקצועית לא נעשה ומאז שנת 2018**, פועל משרד התרבות בהתאם למבחנים המעודכנים. בהתאם לכך, ישנם איגודים מסוימים אשר נהנים מתוספת של עשרות אחוזים בסכומי התמיכה שנקבעו להם. זאת לעומת **שלושה-עשר האיגודים האחרים (מתוך שישה-עשר)** שספגו ירידה משמעותית, של עשרות אחוזים, אשר רק בזכות ההגנה התקציבית שניתנה להם כאמור,

- ממשיכים לקבל סכום דומה לזה שניתן להם טרם שינוי המבחנים. הפגיעה באיגוד העורכים עד היום היא של כעשרים אלף שקלים ואם המבחנים לא ישתנו תהיה כשלושים אלף שקלים.
8. **מליוני שקלים מכסיפי ציבור מועברים לאיגוד אחד על חשבון האחרים משנת 2019.**
9. מאז שנת 2019 ביקשנו מהמשרד לבחון את דיווחיהם של כמה איגודים במסגרת בקשותיהם לתמיכה ממשרד התרבות ובפרט את הדיווחים על סיורים שבוצעו, שעה שאלה כלל לא התבצעו או שלא עמדו בתנאים הדרושים על מנת להיחשב "סיור" לצורך קבלת הנקודות במבחנים ואף יותר מכך, מספר המשתתפים המדווחים מופרך. הבאנו את הנתונים לידי המשרד והוא התעלם מהם.
10. זאת ועוד. על פי הנוהל להגשת בקשות לתמיכה מתקציב המדינה ולדיון בהן, על מוסד ציבור נתמך חלה הגבלה לפיה שיעור הוצאות הנהלה וכלליות לא יעלה על אחוז מסוים מהכנסותיו, אחרת תחול הפחתה בשיעור התמיכה בו. על פי בדיקתנו, ישנם איגודים שדיווחו לרשם העמותות ולמשרד התרבות כי בשנת 2018 לא הועסק על ידם מנכ"ל. זאת בניגוד גמור לכך שבמהלך שנת 2018 ועד היום יש להם מנכ"ל. וכך שכר המנכ"ל הנחשב כפעילויות ולא כהנהלה וכלליות, ניפח את ההוצאה לפעילויות שהיא חלק מהותי מניקוד מבחני התמיכה, בצורה מלאכותית, ולמעשה המשרד ייצר תמריץ לאיגודים לנפח את שכר המנכ"ל על חשבון פעילות אמיתית. נראה גם כי לפחות באיגוד אחד שיעור ההוצאות הכלליות והוצאות ההנהלה, ביחס להיקף ההכנסות השנתיות, חרג מההגבלה הקבועה כאמור בנוהל הגשת בקשות לתמיכה מתקציב המדינה כאמור לעיל. למיטב הבנתנו, משרד התרבות לא לקח בחשבון עובדות אלה, ולמיטב ידיעתנו אף לא עדכן את רשם העמותות על הפרת החוק בעניין.
11. נדגיש כי **תיקון טיוטת המבחנים הנוכחי לחלוקת כספי תמיכות של משרד התרבות לתקופת משבר הקורונה לא רק שאינו מתקן את העוולות שנעשו בתמיכות האיגודים, אלא מנציח אותן.**
12. סכומי התמיכות של 2019 ו 2020 ו 2021 כבר שולמו בפועל. נתונים שקיבלנו מבקשת חופש מידע שהגשנו ב 2019 העלו כי סכומים אלה נקבעו על בסיס דיווחים לא נכונים. העוול כבר נגרם. המשך התעלמות מעובדות אלה בשלב זה, תעמיק את העוול שנגרם לאיגודים האחרים. **סכומי התמיכה הגבוהים שנקבעו לאיגודים מסוימים, אשר על פניו עולה כי נקבעו על בסיס דיווחים לא נכונים, גורעים הלכה למעשה מהתמיכות שנקבעו לאיגודים האחרים.** מדובר בתשלום שנעשה על חשבונם. התנהלות שכזו היא שערורייתית ובלתי מתקבלת על הדעת ולא ברור מדוע משרד התרבות מקדם אותה.
13. למרות שמשרד התרבות ערך עשרות רבות של תיקונים במבחני תמיכה שונים משנת 2018 ועד היום, רבים מהם בשנות הקורונה ולמרות הקורונה, הוא נמנע, מטעמים לא ברורים, מלערוך את התיקונים הנדרשים במבחני התמיכה באיגודים.
14. לא רק שמשרד התרבות אינו עונה לפניית חוזרות ונשנות בנוגע למבחני התמיכה המפלים, הוא גם אינו מפרסם (משנת 2019) אילו תמיכות חולקו, לאילו ארגונים, ולפי איזו חלוקה.
15. אנו מבקשים כי:

- 15.1. **יערך שינוי עמוק ומהותי במבחני התמיכה באיגודים מקצועיים בתחום התרבות בחודש הקרוב המבוסס על מידע שמשרד התרבות כבר ביקש וקיבל מהגופים הנתמכים לפני שלוש שנים** – הגדרות הפעילויות במבחנים אינן תואמות באורכן, במהותן ובגודלן את רוב האיגודים, אלא מוטות במובהק לטובת איגוד מסוים.
- 15.2. **תמיכות 2019 ו 2020 ו 2021 לאיגודים המקצועיים יחושבו מחדש** כך שהדיווחים החוטאים לאמת יבוטלו והתקציב יחולק מחדש.
- 15.3. **עד שיתוקנו המבחנים, והעוול המתמשך, הגנת איגודי הקולנוע תהיה 95% ואף גבוה מכך.**
- 15.4. **יפורסם מידע מלא על תמיכות משרד התרבות מ 2019 ואילך.**
- אין באמור לעיל משום מיצוי טענותינו או זכויותינו.

בכבוד רב,
נגה בריינס, מנכ"ל
איגוד העורכים - איגוד מקצועות
הפוסט בישראל (ע"ר)